

REDACTIA

Ad. Deák Ferencz-utca Nr. 24

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria.

un an . . . . . 20 cor

1/2 an . . . . . 10 "

1/4 an . . . . . 5 "

o lună . . . . . 2 "

Pret de Duminecă pe an

4 coroane.

pentru România și străină

late pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERȚIUNILE:

pe un șir garmond: prima

dată 14 bani; a doua oară

12 bani; a treia oară 8 b

de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și

inserțiunile sunt a se plăti

înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Serise nefrancate nu se primesc

PACTĂRI.

Maî zilele trecute atât în presa Româ-
ei cât și în cea maghiară s'a dus o ade-
rată campanie pe chestia pactării ce ar fi
asă la cale între Românii arădani și între
ntele Tisza. Adevărul este însă, că nici-
lătă Românii n'au fost mai departe de a-
menea gând și cumpănind împregiurările
ate, tot cu mai mult se impune ca Ro-
ânii să se apropie de vre-o grupare po-
ică maghiară opozițională.

Ce s'a întâmplat adică?

Printr'o ordinațiune ministerială contele
sza a suspendat dreptul de întrunire. A-
verat că luat de scurt în Dietă, a zis că
mai întrunirile socialiste vrea să le o-
ească. Cine cunoaște însă administrația din
ără și știe că cei mai mulți fișpani, vicis-
ni, protopretori și pretori nu sunt de
t agenți electorali, nu mai poate avea în-
ială, că droaia aceasta de agenți ai guver-
lui va invoca numita ordinațiune față de
ce mișcare electorală a naționalităților.

Intemplantu-se dar să fie disolvată
eta, ceea-ce aproape cu siguranță se va
e, situația noastră politică va fi cumplit de
ea. Oamenii stăpânirii au pretext legal de
ne opri ori-ce întrunire și împotriva abu-
rilor nici măcar nu vom avea către cine
protestăm, unde să cerem satisfacție și
I și prin cine să denunțăm fărădelegile!

Apropiindu-ne însă de vre-un partid po-
c maghiar, acesta numai într-un cât-va de va
ea simțul dreptății și echității, se va simți
tor ca în schimbul concursului electoral

ce l-am putea da ici ori colo, să denunțe
prin presa și oamenii săi politici tot ce gu-
vernul face în contra legii. Mai ales că este
aproape sigur: ordonanța în chestie este
o armă nu numai în contra socialisților și
naționalităților, dar va fi folosită cu succes
și contra tuturor opozanților cari tulbură a-
pele guvernului.

Dacă vrem deci să luptăm, va trebui ca
incă de pe acum să ne dăm seama de toate
împrejurările în cari va trebui să purtăm
campania și să căutăm a ne asigura chiar
de pe acum toate mijloacele propii a ușura
greul ce-l vom străbate.

Nu ar fi vorba de încheierea unui pact
formal și de lungă durată. Vorba Român-
ului însă: până trecem puntea, ne ajutăm
cum putem. Și noi nu înțelegem de ce să
nu căutăm a ne apropia de partide cari vor
și ele același lucru ca noi: a sili guvernul
să respecte legea, a-l opri să uzeze de mij-
loace ilegale în lupta contra noastră!

E chestia pur și simplu de tactică. Am
da adică semne de puțină maturitate politică,
dacă intrați odată în campania electorală am
voi să învingem numai cu ajutorul apeli sfin-
țite. Voiește, și vei putea, se zice. Și însuși
Dumnezeu ajută numai celui-ce nu se lasă
nici el. Să nu ne lăsăm deci nici noi dri-
piti de agenții guvernului, ci să căutăm oju-
tor acolo unde-l putem căpeta: la toți cei-ce
luptă în contra guvernului. În primul rând la
naționalități și cu ele împreună la acele par-
tide maghiare, cari sunt și ele de părere că
într'un stat de drept mai presus de toate
trebuie să domnească legea.

Sustinând în toată plenitudinea sa prin-
cipiul național și fără a discuta program po-
litic, socotim că pentru necesități inexora-
bile putem să mergem, în cazuri date, ală-
turi de un partid ori altul maghiar. Pentru-
că, la urma urmelor, ori cât în trecut aceste
partide au fost și sunt și azi contra noastră,
adevărul cel mare este că în prezent guver-
nul ne lovește, el săvârșește în contra noastră
abusuri, el și numai el! Deci și noi, contra
lui mai ales trebuie să luptăm, și simțind că
singuri merge greu, e firesc și e necesar să
căutăm aliați!

Va obiecționa însă cine-va: cum am
putea să mergem la alegeri alături de kos-
suthiști de pildă, al căror program politic
este atât de agresiv față de al nostru, față
de cari ne deosebim în atâtea și atâtea
chestii politice?!... Așa e, dar nici nu e
vorba ca prin alianțe de ocazie să ajutăm
ori să ne ajute la realizarea unor principii
din program, ci să înlăturăm un rău ac-
tual: fără-de-legea și abuzurile guvernului,
care apasă pe toți d'opotrivă.

Cunoaștem, credem, destul de bine, pe
Ungurii cari fac politică și așa socotim că
nu ne înșelăm când zicem: guvernul nu va
ține socotală de noi de cât atunci-când va
simți că i facem simțitoare greutăți; ear o-
pozanții ne ar aprecia mai ales în măsura
concursului politic ce le-am pute presta în a-
faceri electorale.

Eată de ce credem că este foarte actual
ca să se deschidă o discuție largă și sin-
ceră asupra acestei chestii.

FRIDERIC DE SPENGLER.

NADIR.

— Poveste Arabă —

Șeicul Muhurad înșăua singur frumosu-
măsar arabesc.

Mângăia crupa neagră a calului și armă-
rul necheza mereu de nerăbdare și bucurie.

Muhurad începu să vorbească cu calul său:

— Dragul meu Nadir, o să plecăm în
ptă. Vrem să gonim pe europeanul care a
ut să spurce pământul sfânt al patriei noastre.
să scăpăm pământul iubit de vrășmași cari
esc să pună mâna pe el. Tu ai să-ți speli
cioarele în sângele lor. Ce frumos ești, Nadir!
spune-mi, îți aduci aminte tu de frumoasa
leima cu sînii ca fildeşul? Soldurile ei albe
u odihnit pe crupa ta. Mâna sa a mângăiat
ama ta; buzele-i ca mărgeanul au sărutat
untea ta. Ce onoare pentru tine, Nadir! Ai
vezi și are să te mângăie! Și stăpânul tău
va invidia când îți va înconjura gâtul cu bra-
le-i de marmură și când nările tale, lăsându-se
re dînsa, vor atinge sînii săi. Am să-ți cum-
tr un ham înpodobit cu aur și cu purpură.
leima se va sui pe tine și tu te vei înflora
oluptate când vei simți dulcele contact al
măsarului său.

Astfel vorbea șeicul și vorbind își ispră-
se pregătirea.

Sări sprinten pe cal.

Armăsarul porni în trap mare.

Când ajunse în fruntea oamenilor săi,
porniră toți în potruva vrăjmașului.

Muhurad, în timpul bătăliei, se arătă acolo
unde era lupta mai înverșunată, acolo unde
era mai multă primejdie.

Nadir călca scuturându-și coama.

De-odată îl isbi un glonț. Căzu sub stă-
pânul lui.

Muhurad sări iute jos și sculă pe armăsa-
rul său. Pe urmă îl duse binișor de mână, afară
din linia luptei. Alese un loc frumos și la
umbră, acolo se puse să cerceteze rana calului
său. Rana era de moarte.

Când văzu asta Muhurad, sărută pe no-
bilul dobitoc și-i zise vorbele acestea:

— Nadir, ești rănit de moarte. Niciodată
n'ai să mai vezi pe frumoasa Suleima. Îți mul-
țumesc, Nadir, pentru slujba ce mi ai făcut.
Iartă-mă dacă am să-ți fac rău, însă, vai! Tre-
buie! Trebuie pentru-ca să te scap de suferințe
mai lungi. Ș'apoi, jur și iau pe Allah de mar-
tor al jurământului meu, că am să te răsbun!

Șeicul se dă căți-va pași înapoi, ridică
repede pușca la umăr ochește bine, și cu un
singur glonț pătrunde inima lui Nadir.

Calul cade, țeapăn, fără vieată, Muhurad
se întoarce și se depărtează repede.

Bătălia nu încetase.

Muhurad s'apropie și-și luă ear locul în
rinduri.

Căți-va cavaleri voiră să-I ofere caii lor.

El nu primi.

Se bătu pe jos, simplu, așteptând momen-
tul când să-și răsbune.

Putu să se strecoare în rîndurile vrăjmașe
și să se apropie de șeful Europeanilor.

De-odată își luă un avânt grozav și sări
în sus.

Când căzu, era călare pe calul căpitanului.

Acesta spăimântat voi să se scape de
dînsul; însă Muhurad îl apucă cu o mână și-l
paraliză mișcările brațelor; cu cealaltă trase un
pumnal și întepă flancul calului.

Calul europeanului sări în sus și se nă-
pusti înainte, Șeicul, cu dibăcia unei maimuțe,
proprie Arabilor, îndreptă calul cu genunchii
și-l făcu să se apropie de locul unde căzuse
Nadir mort.

Când sosi acolo, sări jos, apucă pe cal de
câpăstru și-l sili să îngenunche.

Pe urmă înșfăcând pe șeful european, fără
ca acesta să fi putut face măcar o mișcare ca
să nu se apere, scoase o funie din buzunar și-l
legă de un pom.

Atunci s'apropie de cal și-și înfipse de trei
ori pumnalul între coaste.

Sângele țîșni cu furie. Bietul dobitoc trăise.

Muhurad ridică ochii la cer și zise vor-
bele acestea.

— Profetul îmi e martor că mi-am ținut
jurământul.

Pe urmă, întorcându-se spre European
îi zise:

— Robii tăi au omorît armăsarul meu, pe
Nadir al meu; l'am răzbunat asasinând pe mă-
garul pe care încălecaseși. E adevărat că dobi-
tocul acela pe care îl numești tu cal, nu făcea cât al

Ungaria e a jidanilor.

Sub acest titlu se ocupă «*Alkotmány*» în numărul său de Duminecă la loc prim cu o broșură, în care autorul (Petrássevich Géza) ei arată statistice, cum se întăresc jidanii din zi în zi tot mai mult, cum ajung mereu — după-ce au reușit să pună mâna pe comerț și industrie — întinsele proprietăți de pământ în posesiunea lor, ear maghiarul sărăcește tot mai mult. Este destul de trist. că stăpânii noștri o vedă asta abia atunci, când numai cu mari greutate să poate face ceva întru înlăturarea pericolului, ce ne amenință pe toți cetățenii de-opotrivă. Concetățenilor noștri unguri li-au trebuit legi politico-bisericești, li-a trebuit recepțiunea jidovească, au dat tot concursul lor fraților lor de cruce cazari, perzând astfel — în zelul lor nebun de a preface întreaga Ungarie *maghiară* — din vedere un fapt, la care poate nici nu s'au cugetat, ca azi-mâne vor ajunge să depindă ei de aliații lor nefirești cum depindem bună-oară noi de ei azi. Câtă bucurie, câtă însuflețire, când pot ei constata statistice cucerirea maghiarismului prin schimbarea numelor jidane în bine-sucătoare ungurești! Cu câtă satisfacțiune vorbesc ei despre puterea geniului lor național, când ved, că visul lor nerealisabil — de a vedea Ungaria cât mai curând *genuină* maghiară. — fie măcar și pe hârtie, vorba e să apară de atare cel puțin pentru ochii lumii — și astfel a întrupa cât mai grabnic chimera despre «statul unitar național maghiar» — ce îi preocupă zi și noapte!

Dar să vedem, ce zice Petrássevich în broșura sa despre «Proprietarii de pământ și arendașii jidani» (titlul cărții). În 1901 au fost transcrieri de moși în 549.431 de cazuri. Valoarea acestora a fost 825.645.000 coroane. Dintre aceste moși abia a patra parte s'a transcris în urma morții și în cazuri de moștenire. Restul și adevărat 80% a trecut în mâni jidovești. Ear cât de tare s'au sporit cazurile de trecere a averilor maghiare în posesiunea *străinilor* sub durată celor 30 de ani de domnie liberală, dovedește în destul împrejurarea, că

meu. Inșă asta-mi ajunge și mie și lui Nadir, poți să pleci în pace, acum. Nu-ți voi face nimic până când nu te vei înturna între alții. Atunci, când între tine și mine vor fi cinci ori șase rinduri de oameni, voi veni, soldații tăi vor fugi ca iepurii și voi veni, lângă tine, ca să îți smulg inima-ți blestemată și s'o dau celui mai din urmă dintre slugile mele ca s'o dea apoi porcilor s'o mânânce.

După-ce zise vorbele acestea, șeicul se întoarse și făcu celuilalt semn că poate să plece. Inșă abia făcu câți-va pași și simți un pumnal între umeri.

Căzu grămadă scaldat în sânge.

Europeanul s'apropie cu zimbetul pe buze.

Arabul se'ntoarse, se ridică cu greu într'un cot și într'o ultimă sfortare, îl scuipă în obraz.

Celalalt se 'nvinetă, ridică piciorul și cu tocul cizmei zdrobi figura arabului care murea.

I. S. Spantali.

H A Z.

La școală.

— Petrică, spune numele unui mare dobitoc, întrebă institorul.

— Tata! — răspunde copilul triumfător.

— Obraznicule, — îi zise dascălul, te învâț eu acum ca să mai faci glume.

— Am învățat, vezi, dela mama. La masă i-a zis tatei: „Ești un mare dobitoc“!

— D-șoară, nu vrei să ieși de bărbat un pictor de peisagii?

— Ba, da; numai pe acela care își va zugrăvi moșiile și pădurile lui proprii...

în 1875 moșiile ajunse pe mâni jidane au prezentat o valoare de 332,800.000 coroane. În 1901 cazurile de transcriere s'au sporit cu 355,862, întrecând aceste moși valoarea de 400 milioane de coroane.

Astfel numărul proprietarilor jidani — neexceptionând nici pe cei botezați, cum scrie »*Alkotmány*« — a ajuns azi aproape la 3000, ear moșiile ajunse în posesiunea lor prezintă un teritoriu de 2,619.000 jugh. castr. Ear ca acesta date elocvente să fie și mai plausible Petrássevich ne arată expansiunea jidovilor după ținuturi. Așa:

	proprietari	jugăre
In desp. transdunărean	340	334,500
In Ungaria de nord	571	497,000
In Ungaria nord-estică	407	389,800
Dincoaci de Tisa	1,211	1,202,000
In Transilvania	254	206,600

Dacă luăm acum în considerare că și dintre moșiile, cari nu trec peste 100 jug. să află circa 1.200,000 în mâni jidovești, ajungem la rezultatul înspăimântător, că aproape 4 milioane jug. castrale au azi proprietari jidani în Ungaria, ceea-ce înseamnă 8% a pământului maghiar, până când jidovii fac abia 4 1/2 % din întreaga populațiunea țării.

Aceste moși de peste 4 milioane jugăre întrec aproape cu jumătate moșiile erariului (2.7 mil. jug.), și bisericești.

La vederea acestor date îngrijitoare să înspăimântă »*Alkotmány*« și provoacă maghiarimea creștină la luptă unitară contra molochului jidovesc. »Să creăm o astfel de putere de stat — exclamă numitul ziar — care să fie în stare să ne scape viitorul, căci nu se poate, ca Ungaria să devie a jidanilor. Ungaria numai a Ungurilor poate fi.«

A Ungurilor! În chipul acesta cu greu, căci până când Ungurii își părăsese vatra căutându-și un trai mai tihn în țări *străine*, până atunci *străinii* deveniți prin botezul civil-mahiar *unguri*, se întăresc, se sporesc și trăesc fericiți.

Nu suntem pesimiști, dar ne temem, că mântuirea numai prin ei (uugurii) va fi anevoioasă. Sero medicina paratur.

Candidări la Nădlac.

Partidele maghiare și-au ficsat deja candidaturile în cercul vacant al Nădlacului. Guvernamentalii au rămas pe lângă *Hász.* ear kossuthiștii în conferența ce s'a ținut Duminecă sub presiunea lui dr. Barabás Béla au proclamat unanim candidatura d-lui Dr. *Nagy Sándor*, avocat în Arad, unul dintre cei mai agili kossuthist din comitatul Aradului.

Lupta între partidele maghiare va fi înverșunată, ear sorții, ca și în trecut, sunt în mâna alegătorilor români. Durere, până acum nu putem să vestim că Români s'ar fi putut decide să între în luptă pentru un candidat național. Tot așa și Slovaci. Sunt cauze locale la mijloc pe care tocmai în interesul național nu e bine să le debatem în public până nu se va ajunge la o definitivă înțelegere și stabilitate.

Atâta știm că Români buni și Slovaci de inimă își dau laudabile silințe a determina un curent care se facă posibil dacă nu acum, apoi cel puțin la viitoarele alegeri generale lupta comună între cele două națiuni.

Comercianții români.

Comercianții români din Arad până n'au prea dat semne de viață. Trăiesc g. trebuie să lupte cu multe de toate și p. că nici nu-și cunoșteau puterile.

Prin convenirea socială, împreună petrecerea dansantă de Sâmbătă seara, ei manifestat însă splendid. D'oparte s'au nat și au putut vedea că formează o moasă grupare, ear de altă parte s'au p. convinge de dragostea cu care-i privește spriginește toate clasele societății române.

Fie-le aceasta un îndemn pentru-ca viitor să continue și cu mai mult zel ceea ce au început Sâmbătă.

Petrecerea a fost altfel d'o rară mație și faptul că se găseau la un loc fașii tuturor claselor sociale române a fost o minunată impresie. Indesebi s'au b. rat toți că a venit și P. S. Sa Episc. I. I. Pap. Așa le șade bine prelaților toate în fruntea turmei cuvântătoare. Și a fost pentru cei cari au arangiat petrecerea o onoare și încurajare venirea P. S. S. nu mai puțin a trebuit să observe și scopul dragostea care-l înconjoară v. credincioșii între ei!

Eată numele damelor cari au participat la această petrecere:

Doamnele: Barbara Antonescu, (Șiria) Biriș, Vasile Beleş, Iuliana Borza, Balta, (Bereș) Maria Borlodan, Rosa Borlodan, Ana Borlodan, G. Crețu, A. Caracioni, Codrean, C. Don, I. Trescu, Iulia Dogee, (Lipova) Dani, (Micălaca) E. V. Goldiș, Grozda, (Șimand) Lucreția I. Hadan, (Lalașint) Dr. S. Ispravnic, Ispravnic (Curtici) Florescu, Elena S. Raicu, Lucreția Șirianu, Cornelia Dr. G. Popa, Eugenia Dr. C. Popp, ved. Papp, G. Popovici, (Șiria) Luc. Perin, S. Popovici (Bichiș) Popovici (F.-Varsand) Pleșu (Birezava) Miclea, Moșescu, Victoria Moldovan, Sofia Mihulin, Mircu (T. rădia) Ioan Moldovan, Milovan (Măndrulo) Motorca (Agris) Ana Marian, R. Nestor (C. Dr. I. Nemeth, Aurelia I. Nicorescu, Neamtu miclăușul mic) Neamtu (Agris), I. Olariu. L. C. Lazar, ved. Stanescu, ved. Iudita Secula, tina S. Secula, Maria G. Serb, Șepețan (Chișinău) Spătar, Tamaș (Șiria) Dr. Tulcan (Pil) ved. Tesits, Dr. I. Trailescu, (Chișineu) Török (F. send) Teran (Totvărădia) Elena Tonciel, Tonciel, I. Ursu, ved. Căpitan Ursu, ved. Vuia, Vătan, Vucu.

D-șoarele: Anton Anuța (Macea), surorile Borlodan, Victoria Borza, Alexandra Butin, H. Bogdan (Măderat), Ecaterina Biriș, Ana dan (Sinitia), Ana Bugariu (Agris), Aurora (Bereșeu), Eleonora Cupșa, Anuța Cupșa, rioră Caracioni, Ana Ciucean, Mărioara (Seleuș), Victoria Dimitrescu, Letiția Dimitrescu, Minerva Dimitrescu, Ida Dani (Micălaca), M. Victoria Dabici (Dorgoș), Mărioara Doge (Lipova) Goldiș (Micălaca), Hortensia Goldiș, și Aurora Hadan (Lalașint) Valeria Heres, Iancovici, Zorca Iovanov, Ana Inean, Elis Milovan, Hortensia Miclea, Emilia și Paulărian (Sân-Miclăuș) Elena Morariu (Nădlac), Măcinic, Leontina și Cristina Marsieu (Pil) nelia Moldovan, Elena Mihulin, Iulia Raicu, via Popovici (Bichiș), Aurora Popovici (B. Florica Popovici (Șiria), Livia Ponta, Desancescu, lovic (Păncota), Aurelia Popovici (Nădlac), riu Popovici (F.-Varsand), Ana Popovici, Coș și Georgina Selagian (Talpoș), Elena Stoiciu, Elena Stoicu, Lola Serb (Lipova), Șepețan, Tonciel, Sofia Tripon (Agris), Mărioara (Șiria), Gabriela Teran (Totvărădia), Matilda Aurora Ursu, Ana Ungurean, Mărioara Ursu, Vuia, Hermina Vuia, Ersilia Szabloczky.

Adunarea generală a Asociațiunii Despărțământului Lipova în Radna.

Raport special.

Lipova, 21 Februarie.

Vreo 20—30 de inși, fruntași români din Lipova și Radna, s'au adunat Duminecă d. a. în sala școlii confesionale române din Radna în numele culturii române și au ținut adunarea generală a Asociațiunii: Despărțământul Lipova, căruia îi aparțin cercurile administrative Lipova, Murăș-Radna și Șiria. Au discutat și adus hotăriri bune și salutare, isvorite fără indoială din dragostea față de limba și cultura românească, dar cadrele în care s'a manifestat puterea culturală a unui ținut atât de mare românesc, au fost foarte săracioase, foarte modeste. Acel entuziasm comunicativ, care dă viață instituțiilor și care, în sfârșit poate este chiar legitimația lor, a lipsit și-ți făcea ast-fel impresia că ai înaintea ta oameni la tot cazul de laudabilă bunăvoință, dar de puțină însuflețire.

În chipul acesta s'a desbătut, într-o sfântă monotonie, obiectele de la ordinea zilei, și lucru de competență — așa se zicea în adunare — s'au înscris și pe anul viitor 9 membrii — mai mult: au și plătit taxele — și s'au împărțiat apoi fișare la ale sale, ca și niște oameni cari și-au implinit bine datoria. La anul se vor înscrie la „jertfe“ sau 9 poate 10 ori mai mulți, căci an de an progresul se vede cu ochii: se întăresc tot mai mult bazele culturii naționale.

Dar în numele culturii naționale se cuităm cu mulțumită și bună-voință, și să uităm regretul, și acel mănunchiu de forțe inteligente, de care cu drept cuvânt se poate mândri acest centru provincial, nu-l vedem utilizat spre serviciul mai nari, mai intensive la cultivarea agrului culturii naționale.

Între cei prezenți am remarcat pe Voicu Hamsea, prot. Lipovei; P. Givulescu, protopopul radnei; Dr. Aurel Halic, George Saviciu, Dr. Alexandru Marta, Ioan Cimponer, Florian Roxin, Dr. George Popescu, Ioan Lucaciu, Iuliu Puțic, Iuliu Onu, Petru Căcinea, Dr. At. Brădean, Dr. Avramescu Dr. V. Meșter. ș. a.

Adunarea a fost deschisă de președintele despărțământului Dr. Aurel Halic, prin un discurs care a fost primit cu aplause. Discursul președintelui constată și el lipsa colaborării tuturor factorilor pentru ridicarea poporului nostru la o treaptă de cultură mai înaltă. Arată insuficiența mijloacelor de care dispune Asociațiunea și care este de-arte d'a fi la nivelul unui popor de trei milioane și poporul românesc. Constată că societatea ultimă română în privința aceasta cu faptele nu este la înălțimea vorbelor frumoase, ce se declară la toate ocaziile. Ca un corb alb amintește exemplul unui fost stipendist al Asociațiunii, care jungând la poziție în viață a donat 2000 cor. pentru popurile Asociațiunii, drept recunoștință pentru Asociațiunii, care l-a ajutat în poziția aceasta.

S'a trecut apoi la desbaterea ordinea de zi; s'a citit și primit raportul comitetului și s'a deschis apoi lista pentru înscrierea de membri pe anul 1904.

S'a hotărât apoi locul și timpul adunării viitoare: a treia zi de Rusali în Șiria. S'a mai făcut un schimb de idei asupra propunerii, *drului Avramescu*, ca comitetul să fie mai dese ședințe și nu numai în Lipova ci și pe la sate, un lucru ce-ar propia ajungerea scopului despărțământului.

Ședința s'a terminat la ora 5 $\frac{1}{2}$.

Seara tinerimea a arangiat o petrecere de dans în favorul Despărțământului.

Sala otelului „Archiducele Iosif“ a întrunit adunarea inteligenței române, din Lipova și giur și s'o înregistrăm ca mângâere — ceea-ce n'a fost în adunare, am găsit aci: însuflețirea. Aci a s'cu imbelșugare focul sacru al însuflețirii naționale. S'a încins o petrecere foarte animată care durat până 'n zori.

Din amabilitatea unui domn arangiator dar totodată și pe răspunderea lui, dau următoarea listă a damelor prezente:

Doamnele: Const. Antonovici, Dr. Avramescu (M.-Radna); Dr. Brădean (M.-Radna), N. Brădean, E. Ciorogariu, I. Cure (Covăsint); Iulia Dogee, P. Givulescu (M.-Radna); V. Hamsea, I. Muntean, I. Muntean, G. Marienescu, V. Ilovan (Mândruloc); I. Morariu (Micalaca); F. Nichici, F. Roxin, V. Oros, I. Onu, R. Onu, na Petco, E. Pașca, I. Pașca, I. Popi, Tr.

Popovici, Dr. G. Popescu, I. Serb, sen.; I. Serb jun., Șuiagă (Lăpușnic); A. Savits, G. Savits, A. Schweiger, Trandafir, Livia Toplean.

Domșoarele: Livia Ciorogariu, Elena Cimponer, Cure (Covăsint), Mărioara Dogee, Marta Dabic, Livia Goldiș (Micalaca) Olimpia Hamsea Anghelina Nichici, Onu, Ecaterina Pinter, Aurica Popescu, Serb Soia, Draga Trandafir, Cornelia Vuia, Zaslo (Seleuș).

DIN ROMÂNIA.

Comemorarea aniversării de 400 ani a morții lui Ștefan-cel-Mare. »Voinea Națională« din București publică următoarele: Dl ministru Sp. Haret a semnat următoarea decizie: Pentru comemorarea aniversării de 400 ani a morții lui Ștefan-cel-Mare, se va face cu cheltueala ministerului o ediție complectă a tuturor actelor, chrisoavelor și documentelor de ori-ce fel cari parvin dela dînsul. Chisoavele și actele scrise în limba slavonă eșite din cancelaria domnească se vor tipări urmate de traducerea română și de datele necesarii; cele latine se vor publica fără traducere. Publicarea se va face în 1000 exemplare; detaliile imprimării se vor fixa în urmă. Se însărcinează dl Ioan Bogdan, profesor de limba paleoslovenică și decan al facultății de litere din București, cu reunirea articolelor, hrisoavelor și documentelor atât din bibliotecă și archive, cât și dela particulari și din publicațiunii anterioare, așa încât publicația să fie cât se poate de complectă; cu facerea notelor, cu privigherea tipării și cu facerea tuturor corecturilor. D-sa își va procura în coptul său tot materialul publicației, toate copiile și informațiunile necesare. Pentru aceasta lucrare, ministrul va plăti d-lui Ioan Bogdan suma de 5000 lei în modul următor: 2001 lei în momentul când d sa va primi aceasta însărcinare; 1000 lei în momentul când toată lucrarea va fi pe deplin gata se va pune sub tipar; ear resul de 2000 lei în momentul când toată lucrarea va fi pe deplin imprimată. Se fixează termul de 15 lunie 1905 pentru predarea lucrării gata, imprimată, în primirea ministerului.

Știri locale.

D. *Vásárhely László*, șeful agrarilor din comitatul Aradului, publică în »Arad és Vidéke« următoarele:

Declarație. Fără a-mi spune părerile ori a face critica cea mai modestă asupra articolului „Oláh bál“ apărută în „Arad és Vidéke“, totuși atât din cauza credinței generale precum și din motivul celor scrise de „Tribuna“ în articolul ei „Răspuns agrarilor intoleranți“ țin că e necesar să declar: din cauza atitudinii mele politice nu exercitez nici o influență asupra redactării lui „Arad és Vidéke“ pe care redactorul său responsabil o redactează *independent*, ci totul ce mi-se acordă preventiv din partea acestei foi este că publică tot-d'auna articolele, subscrise, în cari îmi spun părerile individuale. Dar după-cum redacțiunea nu e ținută să primească ideile mele cuprinse în acele articole și are dreptul să facă observație asupra lor ori să le combată, tot astfel *nici eu nu pot să fiu solidarizat cu redactarea asupra căreia nu exercitez nici o influență.*

Prea bine: va să zică dl *Vásárhely* se lapadă de satana — care și în cazul acesta este simpaticul dl Schröder...

Dl Schröder a făcut deci ear o boro-boată... Cam multe. La tot cazul rău face că se amestecă în afaceri pe cari nu le știe trata... Cum adică: d-sa, venit aici din Budapesta și crescut alurea, să ne învețe și pe noi și pe Ungurii din Arad ce să facem și cum să dregem?!

Desaprobarea fină a d-lui *Vásárhely László* să-l servească de învățătură.

Ziarele maghiare locale aduc știrea că în turneul său electoral Dr. *Nagy Sándor*, candidat în cercul Nădlacului, va fi însoțit de matadorii kossuthiști Dr. *Barabás*, *Kubik*, *Iusth. Gyula*, Dr. *Müller Károly* și alții.

Telegrame.

Alegere. Budapesta, 23 Febr. Aseară târziu s'a terminat alegerea de deputat în cercul *Csikszcreda*. Lupta a fost aprigă între cei două candidați și s'a terminat după-cum urmează:

Györgypál Domokos, *ugronist* a fost ales cu 770 voturi în contra guvernamentalului *Egyedi Artur*, care a întrunit 309 voturi.

Intărire. Timișoara, 23 Februarie. Dr. *Letic*, ales episcop sârb aici, a fost întărit de M. Sa și mâne pleacă să depună jurământul.

Peking, 23 Febr. Cinci sute de **Chinezi** au atacat garnisoana rusă din **Fuhan**. În lupta încinsă au căzut răniți din ambele tabere.

Paris, 23 Februarie. În urma știrilor din **Extremul-Orient**, valorile franceze și rusești la bursa de aici au scăzut eară. Mii de inși au pierdut sume enorme ear mulți dintre rentieri s'au ruinat total.

Războiul ruso-japonez.

Știri din străinătate prin poștă.

Din Petersburg se scrie:

A sosit aci un raport în privința scufundării vaporului „*Jenisey*“.

Pe când acest vapor așeza niște mine submarine, vântul care bătea cu tîrie, a trântit contra vasului una din aceste mine, care a explodat, făcându-l o mare gaură în flanc.

Comandantul vasului a dat atunci ordin echipajului să se salveze, ear el singur a rămas pe bord, dispărînd în adîncimile mării împreună cu vasul.

Se anunță din Petersburg că **Țarul Nicolae**, în prezența **Impărătesei**, a **Impărătesei-mare**, a **marelui duce moștenitor**, a **celorlați mari duci** și **duce**, a **ministrului de război** și a **șefului statului major general**, a trecut în revistă, în curtea palatului de iarnă, **batalionul al 3-lea** a **întăului regiment de vinători siberiene**, care pleacă în **Extremul-Orient**.

În sunetul imnului național și în strigăte de ură, **Impăratul** trecu prin fața frontului și a rostit apoi următoarea cuvîntare:

„Sunt fericit, fraților să văd pe toți înainte de plecarea voastră. Nu mă indoiesc că veți ținea sus renumele vechiului vostru regiment și că veți jertfi bucuros viața pentru scumpa patrie, luptînd contra dușmanului. Să nu uitați că dușmanul e curajos, viteaz și vicelan. Vă doresc din toată inima sănătate și isbîndă asupra dușmanului.

„Vă bine cuvîntez, fraților, și prin voi, pe viteazul meu regiment l-iu de vinători siberieni, al cărui patron e S-tul **Serafim**; el se va ruga pentru voi și vă va însoți pe căile voastre. Mulțumesc oficerilor cari s'au anunțat de bună voe. Încă odată fraților, vă mulțumesc din tot sufletul Dumnezeu să vă bine-cuvînteze!“

Batalionul trecu apoi pe dinaintea **Țarului Nicolae**, care strigă încă odată trupelor: „**Mergeți sănătoși, fraților!**“

— O telegramă din **Tșifu** anunță că erl după amiază a sosit acolo un vas încărcat cu răniți, între eari se aflau 36 de Japonezi. Toți acești răniți sunt din lupta dela **Port-Arthur**.

Căpitanul vaporului a spus că mult mai mulți răniți au fost luați pe bordul vaselor chinezești.

Declarațiunile ministrului Chinei la Berlin. Corespondentul din Berlin al „Jurnalului de Comerț și de Navigație din Gottenburg“, ale cărui informații sunt considerate ca din cele mai serioase, recitează cuvintele următoare pe care ministrul chinez Y-Ciang, li-ar fi schimbat cu un însemnat om politic german:

„China, ar fi zis diplomatul Imperiului Ceresc, va fi neutră la începutul războiului, dar nu va putea să promită să rămâne mereu tot așa. Gândiți-vă că războiul, este provocat direct pe un teritoriu chinez și se va face cel puțin în mare parte, într-o provincie chineză, în Manciuria. Urmează negreșit că națiunea chineză să simte foarte atinsă de acest războiu și de mersul lui eventual, și că fiecare zi îi crește mai tare aprinderea. Se poate dar foarte bine presupune că guvernul chinez va fi într-o zi de părere că neutralitatea nu mai e nici o puțină, nici de dorit. China are 30 de mii de trupe bine exercitate în provincia Ci-li, adică în imediată vecinătate a Manciuriei; la primul semnal din Peking vor fi gata să intervie.“

Ministrul chinez ar fi conchiș apoi:

„Poporul nostru admiră calitățile japonezilor și simpatizează hotărât cu frații săi de rasă.“

Corespondentul ziarului ceru dela însuși ministrul chinez Y-Ciang confirmarea declarațiilor.

Diplomatul s'a mărginit a răspunde că nu voește a le confirma, dar nici n'are a mai adăoga ceva. În acelaș timp, ministrul chinez nu le-a desmintit.

„Daily Chronicle“ publică un articol al d-lui Arnold White care conține aprecieri foarte drepte în privința Rusiei:

„În timp de 200 de ani Rusia a urmat politica a cărei țintă este de a-i asigura o eșire pe apele mărilor din Sud, politică dictată de necesitatea expansiunii sale. Să ne închipuim pe englezii puși într-o situație identică. Dacă ar fi fost 130 milioane, ar fi lăsat să treacă 200 de ani până să ocupe un port situat în acele mări?“

„Ruşii privesc ocuparea Manciuriei tocmai precum privim și noi englezii ocupația Egiptului. Ruşii au declarat că se vor retrage din Manciuria la 5 Octombrie; englezii au declarat, prin gura primului lor ministru, nu odată, ei de mai multe ori, că se vor retrage din Egipt. Anglia stă însă totuși nemișcată în Egipt, precum Rusia socotește să rămâie în Manciuria, după ce a construit un drum de fier de 12,500 kilometri.“

O piedică în mobilizarea rusească. După o telegramă din Nusswasia, una din acele furtuni care sunt spaima lacului Baikal, s'a abătut peste lac, tocmai în momentul când se așezau șinile dăumului de fier pe ghiată; s'a produs o ruptură a ghiței în două locuri, la câteva verste de Tahnol, pe lângă coastă, lăsând două deschizături prăpăstioase de mai mulți metri pe care a trebuit să le astupe cu sloi de ghiată.

Lucrarea s'a întrerupt pentru mai multe zile căci nu mai aveau traverse, stocurile cele mari fiind întrebuințate la Irkutsk pentru consolidarea căii.

Din această cauză lucrările au fost întârziate.

Un episod glorios. Ziarele străine relatează un episod glorios produs în lupta navală dela Chemulpo dintre cele două vase rusești și flota japoneză.

Episodul s'a petrecut cu ocaziunea celei de a doua ieșiri din port a acelor două vase în contra flotei japoneze.

„Variag“ și „Koreetz“, înaintau în fața flotei japoneze în sunetul imnului național cântat de muzica bordului părint astfel a brava o nimicire sigură.

Strigăte entusiaste de ura izbucniră atunci de pe corăbiile de războiu străine la vederea acestui act de curaj.

Rezultatul se știe care a fost: cele două vase au fost cufundate.

Evenimente din Balcani.

În Macedonia sunt la ordinea zilei ciocnirile între trupele turcești și bandele rescutate.

La Djakova soldații Sultanului au avut o luptă formală cu arnăuții, și după cum se telegrafează din Belgrad, un întreg batalion turcesc a fost nimicit. Însuși Șenși pașa, comandantul garnizoanei din Djakovița a fost rănit.

În urma acestui succes al arnăuților, rezistența se mărește în șirurile lor. Până acum 30.000 de Albanezi s'au alăturat mișcării.

O mare mișcare revoluționară se observă în Monastir, Salonic, Seres și în toate localitățile Macedoniei de sud. Bunde numeroase se ivesc, ear la Murilovo a fost în 18 I. c. o luptă formală, tot așa la Strunița.

Din Sofia vine știrea, că ministrul de război bulgar a lansat ordin de chemare pentru cl. 1905. Recruții, cari urmau să fie încorporați în Ianuarie 1905, au fost de urgență convocați pentru 1^a Februarie. În cercurile militare această măsură e interpretată ca un indiciu, că Bulgaria se așteaptă la un război cu Turcia la primăvară.

Guvernul bulgar a luat măsuri la granița turcească, pe o întindere mare de teritoriu, cari corăspund unei stări de asediu, sub pretext de a împiedeca trecerea bandelor în Turcia.

La Viena și Budapesta s'a răspândit știrea, că Turcia a mobilizat 230.000 oameni în Macedonia și la granițele Bulgariei, cu scop de a fi gata pentru ori-ce eventualitate. Față de măsura aceasta și a pregătirilor Bulgariei, Rusia amenință cu ocuparea porturilor Varna și Burgas, pentru a paraliza o eventuală acțiune primejdioasă a Turciei.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 23 Februarie 1904.

— Dela Curtea cu jurați. Eri Curtea cu jurați a judecat procesul intentat soției lui Porfir Chirici (născută Ciurdar) din Șiria pentru-că astă toamnă ar fi otrăvit, cu vitriol, copilul (Dumitru) de 7 zile al cunatei sale, soției lui Liviu Chirici. S'au ascultat trei medici experți și cinci martori, dar dovezi nu s'au putut produce și astfel juriul a achitat pe acuzată.

Juriul a fost compus din Sármezey A., Ascher, Vadovski G., Kovács E., Edvi Illés L., dr. Petru Oppe, Grim A. I., Russu Șirianu, Braun G., Rákoczy A., Dr. St. C. Pop și Lengyel T.

Desbaterile li-a condus cu multă abilitate presidentul de secție dr. Fábrián Lajos asistat de Köller I., și Földes I., juri; acuzarea a susținut-o dr. Szakolczay, apărător a fost dr. Keresztesi Gyula ear talmaciu dr. Ioan Suci.

Sentața s'a adus seara târziu.

— Falsificarea indicilor. În Ungaria falsificărilor, defraudărilor și a altor păcate nici Universitatea n'a putut forma excepție. Așa în timpul din urmă au obvenit cazuri tot mai dese, că iuriști au falsificat subscrierile profesorilor ba chiar și rezultatul examenelor. În urma acestor anomalii senatul universitar a relegat pe câți-va studenți pe câte 1—3 semestre, ear decanul facultății juridice Balog Jenő provoacă energic tinerimea să se rețină pe viitor dela astfel de acte, cari pot avea drept urmare eschiderea pentru totdeauna dela universitățile din patrie. — Bravă tinerime.

— Conte Kluen-Héderváry — ministru. După-cum i-se telegrafează semioficiosului „M. Nemzet“, contele Kluen-Héderváry, fostul prim-ministru, imediat după închiderea sesiunii delegațiilor va primi portofoliul ministerului a latere. Ear după informațiunile lui „Hazánk“ numirea contelui Kluen în această calitate este fapt împlinit. Această știre a pricinuit mare bucurie în partidul liberal.

— Tulburări în Banatul Timișan. În urma mișcărilor revoluționare din comitatul Timiș, vice-comitele Kabdebo a confiscat în comuna Kubin și Bavaniste o mulțime de arme. Despre aceasta în ședința municipală a raportat protonotarul Lendvai prezentând tot odată și un regulament, conform cărui numai cu permisiunea primpretorelui poate cineva ține arme. În raportul său protonotarul spune, că fie-care feciorandu umbra înarmat, și că s'a convins, cumcă aceste mișcări nu sunt de caracter socia-

list, și ele sunt îndreptate în contra statului ghiar. Pentru pășirea energică, vice-comitelu s'a votat recunoștința protocolară.

— Prelegeri publice în Sibiu. La Sibiu se ține de cât-va timp în fiecare săptămână o prelegere publică românească. Dumineca cută a ținut dl prof. Dr. Vasile Bologa o interesantă prelegere publică despre „filosoful Kant“ privilegiul serbării centenarului dela moarte acelu mare filosof german, ear Duminecă va face asesor consistorial Dr. Miron E. Cristea o conferință despre „pictura bizantină în generațiile despre pictura celor mai renumite biserici mănăstiri în special“. Prelegerea promite a fi din cele mai interesante.

— Reprezentațiune de diletanți împotriva omor. În comuna Fény din comitatul Sătmar a aranjat inteligența de acolo reprezentațiune teatrală. În piesă e și o scenă, unde eroul sloboade un glonț asupra miresei sale. Diletantul Zoltan Pirsay a și scos, conform planului un revolver și l-a slobozit asupra domnișoarei diletante Margareta Fischer, fică unu mare prietar. În momentul următor dșoara căzu moartă la pământ. Pirsay uitase să descarce revolverul înainte de a intra pe scenă. Privitori au cuprins de mare spaimă și au părăsit repede sala. Pirsay fu arestat.

— Spionii ruși în Galiția. În Lemberg a fost detinut un colonel de gendarmerie rus, care era angajat ca lucrător pe linia căii ferate Lemberg — Sokali și în calitate de asta făcea servicii de spionaj pe seama Rusiei. Colonelul a fost întâiu transportat în Rusia, unde i-s'a stabilit identitatea și adevăratul nume, ear mai târziu a fost sub escortă aspră trimis la Viena. Deocă cu vestea asta Slovo Polszkij vestește că doi ofițeri înalți din armata rusă au fost detinși pentru spionaj. Unul în Lemberg, celalalt în Przemysl.

— Incendiu în Paris. În Paris e a pustiit un groaznic incendiu iscat în prăvălia peptenarului Laure, pe Sabastopol boulevard n-rul 65, aprinzându-se o mare cantitate de celuloză, în urma căreia și pregjurări întreg edificiul a fost cuprins în flăcări mistuitoare ale incendiului. S'a întâmplat și scene înmăorătoare. Cei-ce n'au avut timp să scape, au eșit pe balconul de la etajul 5 cerând ajutor. Două femei au căzut bunit de spaimă, sărind de pe balcon pe strada Afară de aceste au căzut victimele catastrofei încă 9 persoane. Cum se telegrafează din Paris, după incendiu au fost găsite 12 cadavre: 5 bărbați, 5 femei și doi copii. Afară de acestea 2 femei, cari luptau cu moartea au fost transportate în spital. Aceste pierderi de vieți se atribuie faptului că portarul n'a permis intrarea celor-ce voiau să dea primul ajutor acelu nefericit.

— Femei cu jurați. Din Chicago ne vine știrea că pentru prima oară în istoria Statelor Unite, au figurat șase femei sub președinția decătorului Honore, ca jurați într'un proces.

Juriul avea să se pronunțe dacă trebuie dată acuzata Nag Me Gann, o fetiță de opt ani, unu institut de corecțiune.

Mama fetiței, Anna Me Gann, declară acuzata, de la nașterea ei și până azi nu s'a părțit încă nici pentru o zi de ea, și că d'ea gur va muri dacă o vor despărți.

Juriul fu mișcat de rugămintile mamei și decise ca atât mama, cât și copila să fie trimise în institutul de corecțiune din Durning.

Un juriu compus din femei confirmă verdictul și așa el putu fi executat.

Căsătorie prin tragere la sorți. O inițiativă primită de președintele Statelor-Unite, Roosevelt, la serbarea anuală a societății de tineri compun clubul Wankengan, face ca acum privirile să fie îndreptate spre acolo.

Acest club s'a înființat acum zece ani și are între 25 de tineri.

Sunt interesante următoarele puncte de vedere: În fie-care an un membru, care e ales prin tragere la sorți, să fie silit a se căsători.

Clubul predă o medalie de aur acelu membru care devine tatăl unor gemeni.

De când președintele Roosevelt și-a exprimat părerea lui asupra nașterilor, se observă în toată America o tendință de înmulțire a nașterilor.

S'au format multe societăți cari propovăduiesc înmulțirea căsătoriilor și nașterilor.

— **Parastas.** Joul 18 Februarie n. s'a celebrat parastas solemn pentru odihna sufletului sfântului episcop al Caransebeșului *Ioan Popasu*, implinindu-se Joi 15 ani dela moartea lui. A oficiat P. Cuv. Sa protosinelul Iosif T. Badescu, asistat de 2 preoți și 1 diacon. Au fost de față: P. S. Sa episcopul Nicolae Popea, membrii consistorului, profesorii și elevii dela seminariul teologic-pedagogic.

— **Necrolog.** Ni-se trimite următoarele: Cu inimă plină de durere facem cunoscute tuturor conștientărilor noastre că a trecut la cele veșnice, la vârsta înaintată, după o boală îndelungată, în ziua de Joi 15 Februarie st. n. la ora 11, în vârstă de 89 de ani, după înfrățirea cu sfințitele taine — a trecut la cele veșnice. Un suflet pur și bun, plin de bunătate, de credință și de evlavie, care a pășit pragul vieții trecătoare la viața veșnică. Spre a-și lua dreapta răsplătă din mâinile celui ce ține balanța dreptății. Rămășițele-i pământești se vor înmormânta după ritul gr.-oriental de-ocamdată în cimitirul din Lucareș, în 22 Februarie st. n. înainte de mieznoapte la 11 ore.

Fie-ți țărina ușoară și memoria binecuvântată. Ana Furdui, născ. Gall, protopopeasă. Jonița Gall, Laura Ranta, nepoți. Dr. Iosif Gall, membru al casei magnaților, Iulia Ranta, născ. Gall, Nicolau Gall, amplasat la calea ferată ca fi și fiică. Vasiliu Ranta, jude reg., ca ginere. Victor și Letița Ciuta, Remus, Laura, Alexandru, Sever, Sorin, Justin Furdui, strănepoți. Romul Furdui, protopop, ca soț de nepoată. Defuncta a fost o matronă venerabilă și fiică iubitoare a bisericii.

— **Moarte subită.** Joia trecută, Petru Crașovan din Odvoș, merse în pădurea domeniului Konoș cu gândul să fure câte-va vreascuți de plemne. Ajuns în pădure abea și înfipse securea într'un copăcel mai gros, n'a putut-o mai mult scoate pentru a doua lovitură, căci căzuse la pământ și în câte-va minute murise. Aci a stat trei zile de arândul în vreme ce în sat și ai săi îl căutau în toate părțile și nimeni nu-și știa da seamă cum i-a perit urma. Sâmbătă un codrean de a domeniului a dat peste dînsul care a avisat autoritățile. Erî Duminecă a escurs la fața locului protopretorul din Radna *Péczely* notarul din *Soimoș* juzul comunal și medical cercul dl Dr. Atanasiu *Brădean*, cari n'au putut altceva constata decât tragicul acesta al bătrânului Crașovan.

— **Sămânțe bune.** Cine își iubeste grădina și vrea să se bucure de cele mai frumoase flori și legume, să-și cumpere semințe de la furnisorul curței regale *Edmund Mauthner* în Budapesta. Str. Rottenbiler Nr. 33, care trimite gratuit la dorința oricui catalogul ilustrat pe 226 de pagini, și care indică prețurile. Acesta conține pe lângă semințele cele mai excelente, o mulțime de flori și legume interesante și surprinzătoare.

— **Schimbare de local.** Renumitul dentist *Morgenstern* Gyula și a strămutat locuința de ordin dintr-o dinție (tragerea de măsele, plombare, măsele singuratică șire de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcini etc.) în Arad, piața *Andrássy* Nr. 15.

— **Durere de stomac.** *Sgârziuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de apă, tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului *Kossuth*.*

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

— **In contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, pastilele de pept „Sene-ga.“** Prețul 1 cor. Se pot căpăta în farmacia la *Maria Fecioară* a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața *Boros-Béni* Nr. 15.

— **La ce atragem atenția onoratului public.** Onorații noștri amici cunosc de tot bine firma *Porter Vilmos Nagy Aruháza*, care stă pe piața Libertății (Szabadság) și a câștigat prin impozanța magazinului și asortimentului de asupra mare popularitate și înaintea mult onoraților cetitori foarte vie simpatie. Acum, când în curând se apropie sezonul de primăvară și se poate aștepta din nou mare și vie circulație, firma *Porter Vilmos* a avut de grijă a-și reinprospăta asortimentul cu cele mai frumoase noutăți, cari — se poate cu drept cuvânt spune — se pot lua ca cele mai interesante surprize. Această prăvălie bogată este într'adevăr un: „Versorgungsanstalt“; și nu putem zice, că este pe lume un articol de marfă, care să nu se afle în minunatul asortiment alui *Porter Vilmos* Cel care voiește să se provadă cu toate cele necesare fără a lipsi nimic, sau care dorește să se aranjeze, acela să meargă de-a dreptul acolo, căci va putea cumpăra toate la un loc, fiind servit foarte preventor, complezant și prompt, și putând totodată să găsească prețuri minunate de avantajoase și ieftine. Afară de acestea la cumpărat de 10 coroane fiecare client capătă ca dar, renumitul potret în mărime naturală și numai pentru rama foarte frumoasă trebuie răscumpărat mica sumă de 3 coroane. Toate potretele au reușit până în timpul de față minunat, căci sunt rețușate în atelierile celor mai vestiți fotografi. Într'adevăr putem recomanda prea onoraților cetitori ai noștri, ca să cumpere toate de lipsă și totdeauna în magazinul lui *Porter Vilmos*. Comandările prin telefon (Nr. 324) și scrise se execută la moment. În loc se trimit toate pachetele cu marfă până seara târziu acasă la cumpărători.

HIGIENA DANSULUI.

Nimeni nu ne va contrazice dacă vom zice că dansul e o mișcare sănătoasă când se conformă regulilor igienice.

Dansul e vătămător persoanelor cari suferă de boli cronice de piept, inimă, anemicilor, bolnavilor de rinichi, etc., în fine tuturor acelor cari, fără a avea o boală acută pronunțată, totuși au un organ bolnav, care fi slăbește; dansul însă devine vătămător și persoanelor sănătoase, când se dansează în săli prea încălzite și puțin ventilate, și mai vătămător devine încă când se răcorește cine-va deodată cu băuturi ca apa rece, șampanie rece, înghețată etc., sau când nu ne îmbrăcăm bine atunci când părăsim salonul.

Dansul, în prima linie, trebuie să fie o plăcere; imediat ce ne simțim oboseți, trebuie să ne odihnim, dar nu în salonul de dans, ci în alt salon, unde să lăsăm membrilor oboseți toată libertatea.

Când dansăm ne încălzim, căldura face ca sângele să circule mai iute și din această cauză, avem obraji roșii, ochii strălucitori, un sentiment de mulțumire stăpânește ființa noastră.

Aceasta însă nu durează mult. Căldura prea multă cheltuită cere compensație.

Alergăm la bufet. Ce să alegem? O friptură mirositoare, o maioneză de pește, sau o altă mâncare de carne? O, nu!

Din instinct fugim de mâncările de carne, și ne apropiem de mâncările dulci, prăjituri glasele, torte, etc.

Aceste ne produc sete și noi nu vom bea apă, ci vom lua un pahar de ceai sau cafea.

Cafeina are o influență favorabilă asupra nervilor noștri senzibili.

Mă veți întreba de sigur că: cum vă sfătuesc să alegeți o băutură caldă atunci când vă simțiți atât de încălzite?

Cauza e că, introducând în stomac, intestine și celelalte organe interne, când sunt încălzite, un duș rece, puteți suferi consecințe grave, ca incurcături de intestine, aprinderea stomacului și de multe ori chiar un atac de apoplexie — pe când introducând un duș mai cald, ne stingem setea și în același timp, ne și răcorim, încetul cu încetul, fără a ne expune pericolelor menționate.

Consecințe rele mai poate avea dansul când nu ne învelim bine în momentul când părăsim sala de bał, căci ne expunem să căpătăm boale de piept, după care poate să urmeze și moartea.

Se citează nenumărate cazuri de morți provenite din cauza aceasta.

Paralizia feței, când obraji sunt înfierbințați, s'au o altă consecință nenorocită.

Un ultim sfat am să mai dau cititoarelor mele: că imediat ce s'au întors acasă de la un bał, sau chiar de la un alt loc unde sunt adunate multe persoane, să tragă pe nas o cantitate suficientă de apă fiartă în care s'a dizolvat sare de bucătărie.

Ast-fel înlăturăm pericolul ce ne amenință tot-d'una de a ne molipsi prin bacteriile ce se găsesc în praful ce se ridică în sală.

Nasul nostru fiind prevăzut în interior cu niște perișori mici, acestea rețin bacteriile o bucată de timp și apoi, spălându-ne nasul cu soluția de mai sus, le dăm afară, împiedicând astfel de a intra mai departe în căile respiratoare, plămâni, etc., unde produc niște ravagii destul de periculoase.

Gavotte.

Felurimii.

Un sat de șahiști. Acesta e satul Stroebeck, de lângă Mangdeburg: toți locuitorii lui sunt jucători de șah.

Acest joc este la modă acolo încă dela 1100, când, după o legendă, contele Guncellin, făcut prizonier de Stat, a fost închis într'un turn al temniței din Stroebeck; spre a-și petrece timpul, el a făcut un joc de șah și a început să joace cu temnițerii. Aceștia învățară jocul pe alți locuitori și toți se entuziasmară să facă „șah și mat“ pe vecinii lor.

La Stroebeck jocul de șah face parte din programul studiilor elementare și, în toți anii, se fac acolo concursuri cari adună pe toți jucătorii de șah din acel ținut.

* **Dintele împăratului Coreei.** Un corespondent din Seul al ziarului parizian „Le Matin“ a trimis ziarului său câte-va știri interesante, privitoare la Curtea Coreei. Pe când la Petersburg la Tokio se decid destinele acestei țări și se pregătește poate una din cele mai mari drame din Extremul Orient, împăratul Coreei nu se sinchisește de loc și se ocupă exclusiv de el însuși.

Acum în urmă era să aibă loc la Curtea Coreei o mare sărbătoare, cu ocazia aniversării independenței țării; dar sărbătura a fost contramandată în urma unui incident comic.

Un ziar oficios al Corei l'a povestit cu următoarele cuvinte: „În timpul prânzului de erî M. Sa și-a rupt un dinte. Directorul și funcționarii bucătăriei imperiale au fost destituiți. Ei vor fi aduși înaintea unei Curți de justiție pentru a fi pedepsiți“.

Un dentist american, care se găsea la Seul, fu chemat în mare grabă și reuși a repara accidentul, având grija a nu servi de instrumente de oțel, pentru a nu speria pe augustul pacient.

Curtea de justiție, înaintea căreia au fost chemați directorul și funcționarii bucătăriei imperiale, i-a condamnat la reținerea lefeii pe trei luni.

Și să credeți că au scăpat ieftin!...

* **Un tren fără șine.** Colonelul Charles Renard, directorul stabilimentului militar de aerostațiune din Chalais Mendon și unul din cei dintâi cari au experimentat științificește și cu succes conductibilitatea baloanelor, a supus de curând Academia de științe din Paris o invenție nouă. Este vorba de realizarea trenurilor fără șine.

Problema de rezolvat era îndoită; trebuia: 1) să se pue motorul în comunicație, nu electrică ci mecanică, cu roatele tuturor vagoanelor, așa în cât să profite de aderența tuturor roatelor, ceea ce permite cu o mașină, conduce un tren foarte încărcat; 2) să se dispună astfel osiile în cât, decă primul vehicul descrie o curbă, toate vagoanele să descrie în mod automatice aceeași curbă, ca și cum ar fi pe șine și fără ca conductorul să aibă a se ocupa de ele.

Pentru a rezolva această problemă, colonelul Renard a construit mai întâi un mic tren, un fel de jucărie științifică care i-a demonstrat că proiectele sale erau realizabile. Pe urmă, a abordat construcțiunea industrială a unui tren de 30 tone. care este terminat astăzi.

Locomotiva nu mai e aci, propriu zis, un tractor, ea devine o simplă usină de forță și distribuie această forță vagoanelor cari devin astfel toate automobile.

Primele experiențe au permis a se transporta 70.000 kgr. de pe malul Senei la Bellevue, pe coasta care se desfășură de la drumul Sèvres la Versailles. Acesta este un rezultat minunat, merit a da încredere în viitorul trenului fără șine.

PARTEA LITERARĂ.

LA ȚARA.

Emanuil Stoica.

În ciuda gândurilor și a năcazurilor, ce priticu-m'au toată noaptea, plecat-am des de dimineată în batrîna pădure. Voiam adecă să-mi premenesc sufletu și inima. În cale cântam un vechiu cântec oriental. Așa cântăm noi vlăstările slăvitului neam românesc. Cântam...

Ochii mi-s'au înbrodat de un suptire suriu, pe semne zorile. Visam și — și cântam. Și să vezi minune O stea întârziat-a pe bolta cerului, pare-mi-se cea din urmă stea, și o prinsese cocoana dimineată. Mă uitam stăruitor la rămășița stea. Eu, unul, cred încă 'n stele. Mai ști? Poate o moștenire asta dela Magii Răsăritului: „Când va răsări și steaua acestui neam nenorocit?“ ..

— „Căci alte vremi umblau pe-atunci,
Când se 'ndrăgiau de stele unii
Și alte azi, când cred în stele
Numai poetii și ... nebunii“...
(Luceafărul: O tempora, tempora...
pseud. Sanherib).

Gătat-am cu orientalu. Năpăditu-m'am pe reflecții și încarcatu-m'am și prin politică — auzi aci! — Și credeți-mă, scăpăram idei tot — nouă — doar mi-s „activist de profesie“ —, dar cu vremea mă 'nfundam tot mai mult în sinul imbroșului tovarăș. Plecasem în pădure, să nu uități!

— Tot binele, dragul vecinii!
— Dumnezeu te trăiască, lele Săftico!
— Cum te rătăciși și prin zăvoiul ăsta scumpule? Mult amar de vreme-a trecut, de când bați străinătatea! Mi-era dor să te ved și să vorbim împreună. Nu prea am cu cine, să-mi mai încrucieș năcazurile. Vai! demult nu te-am văzut! Și ce chipeș fecioraș! O să se mândrească împăratu la toamnă — atuncea mergi soarte, nu-i așa? — Și ce făloasă-o fi dascălița cu ficioru-so cel mijlociu, Doamne!

— Asta ti-i fata, vecină Săftico?
— Vezi bine... Era mai să n'o cunoști.

Ori ț-ai uitat ochii ăia frumoși de odinioară prin străini? Hai, ce zici? Mai ții minte, când vă 'urziacă prin gardul grădinii și te tăvăliaș cu Anicuța mea prin varză de năcaz, că erați riși de mine și de mamă-ta — aveai toane! Dar ori-și-cum, frumoase vremuri ne băteau pe atunci. S'a înrăit lumea, dragul vecinii. Rar mai dai de-un om cu suflet bun. Toți te ard, de toate părțile. De altfel sănătate s'avem dela Prea-Sfântul, belelele curgă Mi-a cetit Anicuța de multe-ori sara din „foaie“, că nația noastră românească năcăjită s'a născut, amărită a trăit și poate — numai moartea o mântue. Voia lui Dumnezeu! — Să-ți spun ceva. Ascultă. Neagu ăsta de bărbatu-meu, pusu-s'a de-a arindat dumbrava toată pentru fin — ști doară, că dumbrava e acum a Fabrițoaii? Putea s'o lase Sașilor, căci moartea lor, când văd pe-un Român, că-și bagă nasul în treburile d'astea marf, dar neaga-i — neagă. Unde mai poți, că-l îndemnu și feciorii cei însurați, s'o arăndeze, c'o să facă fin mult. Și s'a văzut cu ea. Platim arăndă nouă sute de zloți. Sacsonii nu mai pot de năcaz. „Crez: un Român să ție dumbrava săsească?“ — auzi bombăind pe câte-o uscătură de „Cioară“. Doi ani ne-a mers bine cu finul. Am scos arănda și ne-a mai rămas, multumită Domnului și „pe de-asupra“ câți-va bănișori. Anul ăsta însă ura oamenilor răi s'a arătat colții de-a binele. Abia uscasem nutrețul și-l făcusem jireadă mare sub teiul acela din vale — îl vezi? —, când într-o bună dimineată găsim numai șgură și cenuse fânul, sudoarea noastră. Gândeam, că se cutundă în minuta aia pământul cu mine... Și-mi vedeam copiii cum mă plâng la căpătâi, auziam clopotele 'ndungă și simțeam cum Anicuța — unde ești draga mamii — se topia de durere...

Mi-am zis însă cu scriptura: „Viața-i numai umbră și vis“, și-am fost mângăiată. Azi sunt eară în putere și-am venit — cum vezi — cu fetița s'adunăm puțină coaje de arini. Peste iarnă ne-ajung multe bolți și scoarta d'arini ne litroșește de multe, mai cu seamă — răcelele.

— O fi destulă, sufletu mamii, nu mai curăți căci cu ce-am mai curățit io ne-ajunge-o iarnă întreagă. Să ne grăbim acasă. Ști bine, că feciori-s după lemne și tată-to-i la oraș în

tteaba jirezii arse — arde-i-ar sufletu celui ce i-a dat foc.

— Cum la oraș. Ce fel vecină?

— Apoi bine suflere. Jireada o fost „sigurată“ pe-o mie de fiorini și „direcția nu vrea să ne dea nici un ban. Bag samă cioarele de Sași au spus, ce-au spus — vrînd să-și răsbune, căci boliau, când adunam fânul cu patru pârchi de boi. Destul, că azi avem „avocat“ și noi și ei. Au încurcat treburile, de nici mama dracului nu le descurcă, necum nădrăgoșii de „protacării“ din cântălării. Una știu, că noi suntem păgubașii; jireada arsa și judecătii o să-i tragem scurta. Ce vrea: „S'o pus țințarul cu măgarul“. Ne-am luat la judecătii cu diregătorii satului, — cari is toți Sași și toți contra noastră — și cu domnul dela „agenția“ din Cluj. „Protacărul“ dela oraș mi-a spus c'o să răușim noi. Vorbă să fie. Mie-mi spune. Zice și el — că așa-i meșteșugul lui — ca să capete bani, să aibă din ce trăi. Așa suntem sorociți noi Românii — să facem „avocatilor“ nădragi. De astă-dată nu mă taie așa ciuda, căci știu, că și el e Român — procreatorul nostru —, vorbește românește ca și mine. Ne înțelegem de minune, când dau și eu pe la el, să ved, cum mai stă judecata. Lasă-l să aibă și el. Și de-oî perde judecata, barem știu că-am dat banii unui „avocat“ român. Să-i fie de bine. Mie mi-o mai da Domnul din cer, că-i bun și mare, ear Sașilor de deregători, dea-le Cel-de-sus după a lor inimă. Suntem dedați cu năcazurile, ca calul cu ovăsul.

— Da povestește-mi ceva din țările pe unde-ai umblat. Ce frumos o fi pe-acolo! Mi-ar plăcea și mie să merg prin alte părți, poate n'o fi lumea așa fără Dumnezeu, ca pe-aci, o fi de bună seamă mai miloasă. Ce zic, am drept?

— Ai leliță — zisei cu glas plin de duioșie, nevoind să-i stric vecinii gândurile bune despre țările străine. — Da, o să-ți spun altă dată pe unde am fost și ce-am văzut. Acum ne-apropiem de casă. Să ne vedem cu bine leli... — Dumnezeu te alduiască... Dă-i mâna Anicuțo, nu-ți fie rușine de ortacul tău de joc. Nu-ți-l mai amintești. Nu ști, când adunați flori în ziua de sânzienă, ca să le pun...

— Ba, da mamă dragă. Da, pare-că o sfială mē-apucă, când mă uit în ochii lui. Nu-i mai are așa bun. Îmi pare rău că s'a dus la învățatură. De ce n'a stat acasă? Vecina dascăliță e bogată, avea cu ce i ținea, fără să lucre atâta... Era mai bine și de el și mine...

— Auzi dragul vecinii..

— Nu, Anicuțo. Nu m-am schimbat. Io sunt tot prietinel tu cel vechiu, ș-acum te plac. Is bun ca și mai de mult, poate și mai bun, m'au făcut străiniți. Măne să ști că viu la tine, să-ți ved iile de fată mare. Li-i fi cusut și răscusut tot cu fir de aur. O fi numai fluturi și puî de arnici...

— De bună samă vii?? Să ști, că am să-ți dau o garofă roșie..

— Rămă bun, scumpele mele vecine... *

Am ajuns în odaia mea.

Îmi era foame, dar n'aveam nici o poftă de mâncare. Vorbele vecinelor mi-au îndușat inima. Cu câtă bunățate, și credință imi destăinuiau totul, mai bine, ca unul frate. M'am pus la masa de scris și mi-am repetat din nou pasurile vecinii, bucuriile și tot ce mi-a spus așa de frumos și cum venisem numai de două zile din capitală, apucatu-m'am să fac asemănări între viața dela țară și cea dela oraș mare. Și ajungeam la contraste marf — foarte marf... ..La țară nu-i sgomot asurzitor, ci liniște, ce dă sănătate crecerului obosit. În capitală nu-s inimă marf, cultura inimii e secată, la țară găsești din zece — șase, dacă nu șapte inimă bune bunăoară cum e vecina Săftica, cu fata-i cu tot, o femeie ca pânea de grâu curat. Când o ved mă 'nduioșez și-ași asculta-o trei zile una 'ntr'una numai să-mi spue de-ale ei — tot frumosul unei vieți țărănești, trăită așa, cum a dat D-zeu, simplă și scumpă, ca o comoară.

Ne'nțeleși suntem noi oamenii... Vecina Săftica imi amintește de țările străine cu atâta drag și eu tot cu același drag îi vorbesc de viața dela țeară și ce-i mai mult aceeaș teză: *Inima și bunăitatea oamenilor*. Alături-se acum cine vrea unde vrea. Mulți s'or alătura lângă lelea Săftică, și-or vorbi cu ea de străinătate —

ăștia sunt cei ce n'au văzut capitala țării însă s'or alătura lângă mine ș'or vorbi cu de viața dela provincă —ăștia sunt cei mîncat pita capitalelor marf... *

Vecina Săftica i-o eroină. Un ade tip românesc plin de curaj și bărbăție, în apropiatul *viilor de aur* al Românilor. Peste câte neajunsuri a trecut veci tot nu și-a pierdut nădejdea 'n Dumnezeu vecina mă face să cred și eu și mă 'n în isbânda amëndora și-a mândrului near mînesc...

E pe 'nserate. S'o ivit pe cer o stea ceafărul sării și mă trezesc cântând:

„Astăzi fraților Români,

Ne vedem și noi stăpân!“...

Ăsta-i cântec eroic, nu-i așa? Am orientală, să doarmă. Vecina, vecina cu buje de fată mare!

Și crei încă 'n stele...

„Miluește mă, Doamne după mare Ta și după mulțimea 'ndurărilor Tale“... *

Budapesta.

Economie.

„Bistrițana“ institut de credit și economie Primim al XVI-lea raport al direcțiunei și e tetului de supraveghere a institutului „Bistrița“ pe anul de gestiune 1903. În raport se conșcă mersul afacerilor institutului a fost normativ progresiv, ceea-ce dovedește și impregiurarea față de anul anterior interesele transitoare crescut cu 2045 cor. 99 bani. Adunarea generală se va ținea 10 Martie a. e. Profitul cură 17, 558 coroane și filieri se împarte în modul mator:

1. Acționarilor după capitalul acționar 80.000 coroane ca dividendă ordinară și ca ordinară cu totul loalată 8.000 coroane ad după fiecare acție preț nominal de 20 cor. 10% cari se pot ridica imediat după adun generală.

2. Fondului special de rezervă 3400 cor.
3. Fondului de pensiune 3298 cor. 5. f.
4. Pentru scopuri filantropice și culturale suma de 1200 coroane din cari 500 cor. să părtească la petenții, cari au concurs pentru ajutoare, ear restul de 700 coroane să în buinteze la urcarea fondului pentru scopuri fil tropice și culturale.

5. Ca remunerațiune membrilor din direcțiune comitetului de revisiune, funcționarilor și pr cantei Emilia Axente în părți egale 1600 cor

6. Ca remunerațiune economului A Hosu 60 coroane.

Recolta Ungariei în anul 1903. Din tele despre recolta Ungariei din 1903, publicate de oficiul statistic central r. ung., ajungem la convingerea, că lărgirea teritoriului supus cult agricole nu numai că nu a încetat, dar dure încă, și a fost cu deosebire în cei din urmă ani foarte considerabilă. Până când în anul 1902 au fost cultivate 21.093.728 jughere, în anul 1903 au ajuns suprafața teritoriului cultivat 21.507.527 jughere. Cu grâu și cu secară a sēmănat în anul trecut 8 013.132, cu orz 1.827, cu ovės 1.787.808, cu păstăioase 57.693, cu noți 942.422, cu porumb 3.989.566, cu nut măzărache, trifoi lăternă 1.543.657 jughere.

Rezultatul recoltei în măși metriche a umătorul:

Grâu de toamnă și de vară	44.077,154
Secară de toamnă și de vară	12.028,671
Orz	14.059,958
Ovės	12.676,469
Lorumb	34.481,597
Cartofi	45.009,884

Față cu evaluările prealabile rezultă un profit de 1-23 milioane măși metriche la grâu, 0-45 m. m. la secară, 0-71 milioane m. m. la orz și 0-9 mil. m. m. la ovės. Recoltu de porumb una dintre cele mai bune a anilor din urmă, cea de cartofi e o recoltă mijlocie.

„CONCORDIA“ institut de credit și economii, societate pe acții, OZORA-UZDIN.

CONVOCARE.

Domnii acționarii ai institutului de credit și economii »Concordia« societate pe acții, se invită prin aceasta în virtutea §-lui 2 al statutelor societății la a

X-a adunare generală ordinară

care se va ține în »Ozora-Uzdin« la 12 Martie st. n. la 9 oare a. m. în localitățile institutului.

137 1-1

O B I E C T E L E :

1. Raportul direcțiunei și al comitetului de supraveghere.
2. Presentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1903, propunerea direcțiunei și a comitetului de supraveghere, referitoare la împărțirea venitului curat, darea absoluturului pentru direcțiune și comitetul de supraveghere.
3. Conform §. 39 al statutelor alegerea alor 3 membri în comitetul de supraveghere.
4. Modificarea și amplificarea statutelor institutului.
5. Eventuale alte propuneri.

Conform §-ului 16 sunt acțiunile și eventualele documente de plenipotență până inclusive 10 Martie st. n. a. c. a se depune la cassa institutului din partea acelor domnii acționarii, cari doresc a lua parte la adunarea generală.

O z o r a - U z d i n , la 18. februarie 1904.

Direcțiunea.

ACTIVE — VAGYON.

Contul Bilanțului — Mérlegszámla.

PASIVE — TEHER.

	Cor. fl.		Cor. fl.
Cassa în numărar — Pénztári készlet	2,636.24	Capital de fondare — Alaptőke	31,000.—
Cambii escomptate — Váltó tárcza	62,567.—	Fond de rezervă general — Tartalékalap	11,040.78
Cambii cu asigur. hipot. — Jelzálogilag bizt. váltóhitelek	14,286.—	Fond pentru dubioase — net. veszt. fed.	1,234.36
Restanțieri — Hátralékosok	3,241.44	Fond filantropice — Jótékonyczélu alap	96.—
Diverse conturi Debitoare — Különféle követelő számla	260.33	Depuneri — Betétek	1,750.80
Interese de reesc. transitoare — Vizlesz.-átm. kamatok	268.85	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	83.38
Mobiliar — Felszerelés	227.—	Diverse conturi credit — Különféle hitelező számlák	786.44
Amortisare — Leírás	23.—	Reescompt — Vizleszámítás	32,069.—
		Interese transitoare anticipate — Átmeneti kamatok	715.28
		Venit transp. din 1902 — Nyerem. 1902-évről	63.19
		Profit curat din 1903 — 1903-évről	4,574.63
	83,463.86		4,637.82
			83,463.86

Eșite—Kiadás. Contul venitelor și al sarcinilor — Nyeremény és veszteség számla. Venite—Bevétel.

	Cor. fl.		Cor. fl.
Interese ridicate și capitalisate — Felvett és tők. kam.	104.36	Interese de esc. și hipotecate — Váltó és jelzál. kam.	7,409.89
Interese de reescompt — Vizleszám. kam.	2,454.71	Provisiune — Jutalék	2,365.96
Spese de cancelarie — Irodai költségek	242.90	Venite de la realități — Ingatlanok jövedelme	793.49
Tipărituri — Nyomtatványok	134.44	Interese de întârziere — Késedelmi kamatok	160.12
Salare — Fizetések	2,239.88	Venit transpus din 1902 — Nyeremény mult évről	63.19
Chirie — Házbér	238.26		
Dare erarială și comunală — Allami és közs. adók	509.02		
Spese de călătorie — Utazási költségek	201.20		
Amortisare din mobilier — Felszerelési törlesztés	23.—		
Timbre — Bélyegek	7.06		
Profit transpus din 1902. — 1902. évr. ny.	63.19		
Profit din 1903. — 1903. évről nyeremény	4,574.63		
	10,792.65		10,792.65

U z d i n - O z o r a , la 31 Decembrie 1903.

O. Conopan m. p.,
director executiv.

I. Spariosu m. p.,
contabil.

Direcțiunea — Igazgatóság:

P. Spariosu m. p. P. Gyura m. p. M. Bălan m. p. A. Giura m. p. V. Puia m. p. M. Crețiu m. p. Nicolae Fuciu m. p. J. Mezin m. p.

casar.

Esaminând conturile prezente, și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în regulă. Ezen számlákat megvizsgáltuk és a fő-és mellékkönyvekkel összehasonlítva helyesnek találtuk.

Comitetul de supraveghere — A felügyelő bizottság:

Jancu Milu m. p. Ilie Bălan m. p. George Vosica m. p. Petru Dimicea m. p. Traiță Bălan m. p. Dănilă Fițeșan m. p.
presidento.

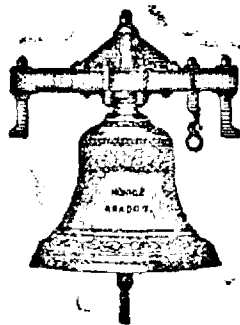
Frideric Mönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul că față cu orice alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în con. nouă de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire nelsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

7 13—25

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravălie nouă!

Următorul D-nei Véd. I. Sütő

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă,
porțelan, lampe și
rame de tablouri.

67 29—

ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20).
Casa contelui Nádasdy, colțul străzii
Forray.

Pe lângă prețuri moderate se află de vânzare vase de porțelan, pentru cafea, ceai; vase de la-voir, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șcl.

Petrol de cristal,
litru 20 cr. (40 fil.).

Pravălie nouă!

Cel mai estin isvor de cumpărare
din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frânțe)
bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile
cele mai scumpe, sau le schimbă cu
alte obiecte. 1005 120 -

Deutsch Izidor,

orasornicar și juvaergiu

Arad, strada Templu nr. 11.

— Telefon nr. 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 79—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până
la cea mai de lux. — Comandele din
loc și provincă se efectuează prompt
și punctal. — Lucru bun și solid.
Prețuri moderate. Serviciu punctual.

ARAD, Tipografia Aurel Popovici-Barcian.

GHETELLE-PORTIER

sunt cele mai bune și mai ieftine!

bovat asortiment.

Firma anunță mult On. Public cumpărător că magazinul de ghete conține cel mai

Din cauza îngrămădirilor de mărfuri prețuri de tot avantajioase.

SEIDEL OTTO,

fabricant de căciuli,

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9

(vis à-vis cu biserică).

Execut orice fel de chipiu mi-
litar, postav financiar pentru pompieri,
pentru preoți și civili, calitate bună,
preț moderat

935 76—80